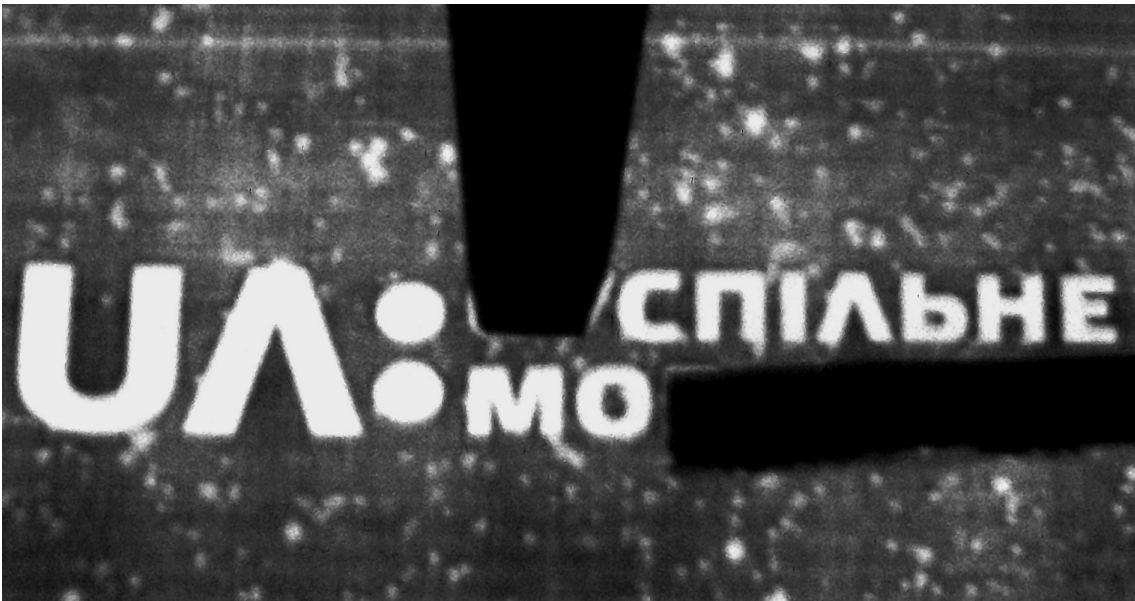

Ми тут: <http://www.kmpzt.org.ua> На фейсбуці — у групі "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

ВІЙНА ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ - ЦЕ НИЩЕННЯ СУСПІЛЬНОГО МОВЛЕННЯ ІЗ САМОГО ПОЧАТКУ ЙОГО РОЗБУДОВИ

(Читайте на 3-й стор.)

Танковий іспит

«Майбутніх командирів екіпажів ми добирали із танкістів, які вже мають досвід», — заступник командира танкової бригади Євген МЕЖЕВІКІН

В районі проведення АТО, у місцях відведення важкого озброєння та техніки наші танкісти виконували завдання зі стрільби по умовному ворогу й тактики ведення бою. Так майбутні командири танкових екіпажів та БМП-1 склали іспит, повідомляє мобільна прес-група ОТУ «Донецьк».

«Ми вчимо особовий склад, як треба воювати, і використовуємо для цього наш досвід ведення бойових дій в районі АТО. Спочатку теорія, адже без неї нікуди, потім основне навантаження під час навчання робимо на практиці. Майбутніх командирів танкових екіпажів

ми добирали із танкістів, які вже мають досвід на посадах навідників операторів, механіків-водіїв та інших. Усі вони пройшли повний вишкіл, освоїли навчальну програму, відточили свої дії на практиці, і певний відсоток з них ми вже відсіяли. До складання іспиту допустили тільки найкращих», — зазначив заступник командира танкової бригади Герой України підполковник Євген МЕЖЕВІКІН.

**Іван КАПСАМУН,
газета «День», число 5 за 2018-й рік
ФОТО НАДАНО МОУ**

Алма РОМАНЕНКО

Від катівень Луб'янки до життя в криворізькому засланні

(Із історії однієї родини)

(Продовження, числа 15, 16, 17, 18, 19, 20 – 2017 р.).

Молоде подружжя вирішує їхати на нове місце після того, як заїдуть на батьківщину Олімпіади за приданим, яке заповідала її мати перед смертю, - швейною машинкою. Для тих часів це була велика цінність. Мама народилася на хуторі Благодатне Криничанського району Дніпропетровської області. Доля її рідних склалася не менш трагічно, ніж у батька. Дід і бабуся були вбиті в революцію 1905 року за землю. Батько і мати померли від епідемії тифу, і в десять років вона залишилася сиротою і виховувалася в сім'ї старшої сестри Марії, яку всі родичі називали «мамашою». Вона тримала на хуторі Смоленка невелику лавку. А в Благодатній жив старший брат мами Микола Козленко, у нього і знаходилася та злощасна машинка. Батьки потім іронізували одне з одного, згадуючи пригоду з тією поїзкою. Чи то брат був у полі, чи то йому не хотілося віддавати дорогу річ, але додому він так і не прийшов, коли приїхали гості. Батько звалив на плечі важку ножну машинку і п'ять кілометрів ніс її в Смоленку, де жила мамина сестра. На

довершення всього на них по дорозі напали місцеві собаки, яких батько вимушений був перестріляти зі свого міліційного пістолета.

Але той же дядько Микола через декілька років зі своєю багаточисленною родиною, як і всі мамині родичі, після їх розкуркулення, пройшли через батькову гостинну кімнатку, коли один за одним приїздили до Кривого Рогу в пошуках роботи і житла.

(Закінчення на 4 стор.)

«Слуга мертвого слова». Результати будуть у липні

Шановні наші читачі, інформуємо вас про те, що час підбиття підсумків на отримання звання «Слуга мертвого слова» переноситься на липень цього року. Це у зв'язку із очікуваним збільшенням числа передплатників на нашу газету та намаганням якомога неупередженіше підійти до того, аби визначити найбільш збайдужилого посадовця у справі реагування на наші критичні виступи та інформаційні запити як газети, так і читачів, що зверталися із запитом в різні структури й намагалися отримати вичерпну інформацію.

А тому знову виступаємо із проханням надсилати нам листи й матеріали на базі документів щодо питання реагування посадовців різного рангу на звернення, листи та інформаційні запити.

Редакція газети «Промінь Просвіти Є»

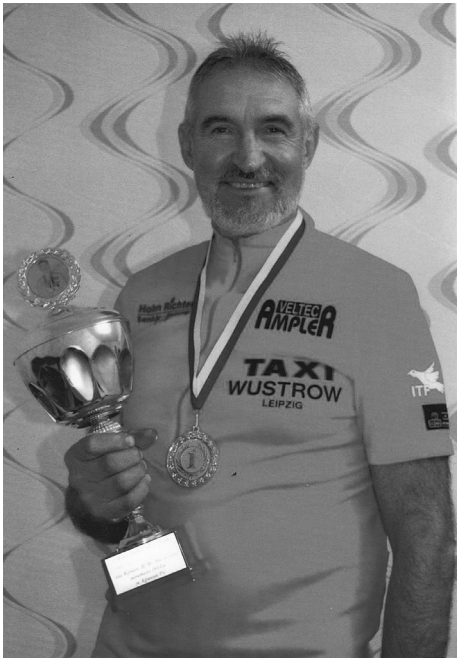
ПЕРЕДПЛАТИТЬ ГАЗЕТУ РОЗБУДОВИ ПО-УКРАЇНСЬКОМУ!

Вже можна передплатити на 2018-й рік нашу газету «Промінь Просвіти Є», газету, яка переймається питаннями розбудови Української держави на рівні області та Криворіжжя, а також – розбудови й організації системи самоврядування громад в регіоні по-українському та іншими (включно із питаннями щодо захисту прав людини та охорони навколишнього природного середовища).

Всі дані для передплати цього громадсько-політичного видання патріотичного спрямування містяться в довіднику «Укрпошти» під назвою «Каталог місцевих видань України. Дніпропетровська область», на сторінці восьмій.

Зробити передплату можна в будь-якому відділенні «Укрпошти» на території Дніпропетровщини. Передплатний індекс газети 60093. А вартість передплати (включно з оплатою поштових послуг) складає: на 3 місяці – 16 гривень 78 копійок, на 6 місяців – 29 гривень 96 копійок, на 12 місяців – 57 гривень 32 копійки.

ВЕЛОТУРИЗМ ЯК СПОСІБ ПІЗНАННЯ СЕБЕ І НАВКОЛИШНЬОЇ ПРИРОДИ

Мені пощастило зануритись у світ велотуризму на зборах криворізьких велоклубів 13 січня, в суботу, які проходили в головному корпусі Криворізького державного педагогічного університету. Вони тривали майже п'ять годин, але весь цей час тримали мою увагу, не дозволяючи відволіктися на щось інше. Адже виходило, що ми, криворізьці, потребуємо того, аби щотижня, так би мовити, «воскресати» для нормального життя від тиску на нас з боку спалюючого нами ж природного докільля. А в останні роки – ще й від тиску постійних турбот, аби якось вижити в дуже жор-

стких економічних умовах. І тієї суботи я, врешті, усвідомив, що саме ВЕЛОТУРИЗМ і може стати тим інструментом для відродження духу й можливостю для відкритого спілкування з навколишньою природою.

А на ті збори мене, автора цих рядків, запросив не хто-небудь, а сам Яків Федорович ВОЛКОВ, керівник криворізького велоклубу «ГОРИЗОНТ», майстер спорту та чемпіон України, срібний призер чемпіонатів СРСР та СНД, старший інструктор-тренер з велотуризму, суддя національної категорії зі спортивного туризму.

Готуючись до написання цієї статті, я перечитав публікації в криворізьких газетах за останні п'ять років про велоподорожі Якова ВОЛКОВА і був глибоко вражений тим, наскільки багатогранним і громадськи активним є життя цієї людини. Наприклад, в минулому (2017-му) році він організував і провів: 6-денний велопохід зі школярами маршрутом Кривий Ріг-Іскрівка - Петрове – Балахівка – Жовті Води – Вольнорськ – Кудашівка – Малософіївка – Гуляйполе – Базавлук – Веселі Терни загальною довжиною в 300 кілометрів. Виховну важливість цієї подорожі для юнацтва, територію двох областей (Дніпропетровщини й Кіровоградщини), важко переоцінити. Адже, поміж іншого, під час категорійного велопереходу молодим велосипедистам довелося долати річковий брід, тримаючи велосипеди над головою, коли вода сягала грудей, - і то хоч невелике, а випробування духу молоді.

Однак не тільки ця велоподорож відзначила рік минулий. У Якова Федорови-

ча був ще свого роду велотур протягом 38-ми днів. Стартувавши у російському Санкт-Петербурзі, велосипедист відвідав Кронштадт, а потім його подорож тривала дорогами Естонії, Латвії, Литви, Білорусі, України, а потім – у Польщу і знову – в Україну.

Під час цієї подорожі Яків Федорович згадав найяскравіші свої враження від побаченого, демонструючи різні світлини. На них – і відвідання музею старих велосипедів у Шауляї, і піщані дюни біля Клайпеди, а також відвідання Вільнюса, Талліна, Мінська, Бреста й Шацьких озер, на яких давно вже мріяв побувати. Мандрівник розповів про перетин кордону з Естонією, на кому він фактично «закрив» свій старий закордонний паспорт громадянина України, через надзвичайну велику кількість відміток прикордонних служб, і став користуватись новим біометричним паспортом. Як розповідає Яків Федорович, в 2016-му році під час такого роду подорожей він схуд на 16 кілограмів, а в 2017-му році «лише» на вісім. Досвід, який приходить з роками дозволяє ощадливо витратити сили на велопереходах, швидко їх відновлювати.

Я звернув увагу на те, що під час розповідей на згаданих вище зборах велотуристів Кривого Рогу, одним із ключових питань було – наявність дорожньої інфраструктури для велосипедистів України і країн Європи. Виявляється, найрозвиненішими країнами в цьому відношенні є Голандія, Німеччина і Австрія.

Крім того, Яків Федорович говорив і про різні відмінності в питаннях безпеки руху, безпеки учасників подорожі

під час ночівель та в ставленні до велотуристів з боку населення в Україні і в країнах Євросоюзу.

І тут, користуючись нагодою, не можна згадати про українсько-польське трисекторальне Партнерство «Відріс» (відродження річки Саксагань), активним учасником якого є і наше Криворізьке міське правозахисне товариство (КМПЗТ). Адже на зборах партнерства під час обговорень питань відновлення зелених зон навколо річки Саксагань актуальним і реальним є створення безпечних велодорожок та розвиток інфраструктури велоруку в Кривому Розі.

Під час інших доповідей на тих зборах 13 січня як раз було добре видно що рух велотуристів навколо водойм, а якщо конкретно, то навколо Карачунівського водосховища, навколо річок Інгулець і Саксагань – є нагальною справою. Бо вони є тими об'єктами, які привертають увагу велотуристів, а значить потребують і уваги з боку органів місцевої влади й територіальних громад: як в питанні організації «зеленого туризму», так і в питанні збереження навколишньої природи.

В наступних числах нашої газети ми плануємо продовжити публікації про велотуризм. Зокрема, – про унікальний 26-денний велопохід Гімалаями найвищої 6-ої категорії складності, північним штатом Індії – Джалма і Кашмір, в якому взяв участь криворізький майстер спорту з велотуризму Володимир Іванович БУРАК.

Олександр ЧИЖИКОВ.
м. Кривий Ріг.

На світліні: Яків ВОЛКОВ.

Якою є ситуація з кором в Україні та як уберегтися від цієї недуги?

Останнім часом на тлі зростання захворюваності на кір в Україні почалась ну майже паніка. Хоча про проблему говорили набагато раніше, фахівці наголошували на важливості вакцинації, попереджали про новий виток захворювання заздалегідь...

ЧИ ТАК ВСЕ ПОГАНО З ЦЬОЮ НЕДУГОЮ В УКРАЇНІ?

З самого початку, щоб заспокоїти читачів, зазначу, що епідемія кору в Україні немає. Епідемія – це масове поширення інфекційної хвороби серед населення відповідної території за короткий проміжок часу. В Україні немає епідемії, а спостерігається підвищення рівня захворюваності та зареєстровані 102 спалахи у 16 регіонах станом на кінець 2017 року.

Відповідно до нормативно-правових документів МОЗ України, спалах – це декілька захворювань (3 і більше), які епідеміологічно пов'язані між собою спільним джерелом чи фактором передачі.

За оперативними даними Центру громадського здоров'я, за 2 тижні 2018 року (станом на 14 січня 2018) захворіли 1285 осіб, серед них – 429 дорослих і 856 дітей (частка дітей – 67%). 67% – частка дітей, серед осіб, які захворіли на кір. Госпіталізовано 852 особи (332 дорослих і 520 дітей). Лабораторно підтверджений діагноз у 92 осіб. В Одеській області навіть зареєстрований 1 летальний випадок. Найбільший рівень захворюваності за 2 тижні 2018 року спостерігається у Івано-Франківській (275 випадків захворювання), Чернівецькій (274 випадки), Закарпатській (194 випадки) і Одеській (157 випадків) областях. Найменша

кількість випадків захворювання – у Житомирській і Рівненській областях (по 1 випадку), Волинській та Луганській областях (по 2 випадки). Не зафіксовані випадки захворювання цього року у Київській, Сумській, Харківській та Чернігівській областях.

Якщо ми подивимось статистику за минулий рік, то за 12 місяців 2017 року згідно з оперативними даними Центру громадського здоров'я, в Україні зареєстровано 4782 випадки захворювання на кір (1292 випадки – дорослі і 3490 – діти). За аналогічний період 2016 року було зареєстровано 102 випадки кору, за рік спостерігається зростання захворюваності в 46,7 разів. Ріст захворюваності на кір відбувається в основному за рахунок дітей, частка захворілих дітей у 2017 році – 73%. Летальних випадків – зареєстровано 5 у 2017 році в Одеській області (3 – серед дітей і 2 – серед дорослих). За 2017 рік захворюваність на кір реєструвалася в 24 регіонах країни.

ЩО Ж ПРИЗВЕЛО ДО ТАКОГО ПОГІРШЕННЯ СИТУАЦІЇ, ЯКІ ПРИЧИНИ СПАЛАХУ КОРУ?

Головна причина спалахів – низьке охоплення щепленнями дитячого населення країни проти кору. Спалахи кору мають циклічний характер і відбуваються кожні 5-6 років... Якщо

говорити про планову вакцинацію, то станом на 1 грудня 2017 року проти кору, паротиту та краснухи комбінованою вакциною КПК було вакциновано 85,7% дітей віком 6 років. Але велика проблема в тому, що охоплення профілактичними щепленнями дітей інших вікових груп є недостатнім через брак вакцин у попередні роки та антивакцинальну кампанію, яка розпочалася у 2008-2009 роках. Сумною є така статистика: серед хворих на кір більше 70% не отримали щеплень у 2017 році і лише 14,2% були щеплені згідно з графіком.

Станом на 11 січня 2018 року в рамках додаткових заходів з імунізації вакциновано 169 613 осіб, або 59,81% із запланованих. Кількість дітей, які отримали першу дозу, але другу не отримали відповідно до календаря щеплень, станом на 11 січня 2018 року складає 231 534 особи, охоплено вакцинацією 157920 осіб, або 68,2% із запланованих. Але цього недостатньо, щоб подолати хворобу. Специфічного лікування від кору не існує. Проте можна запобігти захворюванню, якщо відповідально поставитись до єдиного надійного методу профілактики кору – вакцинації. Згідно з Календарем щеплень, вакцинуватись потрібно в 1 рік і в 6 років, двома дозами – існує спеціальна вакцина КПК – проти кору, паротиту і краснухи. Але якщо ваша дитина не

була щеплена вчасно, вам потрібно звернутись до педіатра і отримати щеплення якомога швидше. Вакцина для дітей закуповується за державні кошти, тому для дітей щеплення буде безкоштовним. Порада для дорослих: якщо ви не були вакциновані проти кору і знаєте, що не хворіли на цю недугу, вам також рекомендується зробити щеплення. В Україні за державні кошти здійснюється закупка вакцини лише для дітей. Дорослому українцю найпростіше пройти вакцинацію в приватній клініці.

Звичайно, перед щепленням необхідно обов'язково звернутись до лікаря, який зазначить, чи немає у вас протипоказань та коли саме проводити вакцинацію.

Деякі батьки говорять про те, що їхня дитина захворіла уже після щеплення. Так, така імовірність існує, оскільки жодна вакцина не може дати 100% захист від захворювання. Проте навіть якщо ви захворієте, хвороба буде мати більш легкий перебіг, без ускладнень, ви також знижуєте ризик смертності внаслідок захворювання. А ускладнення від цієї недуги можуть бути серйозними, особливо у дітей віком до 5 років. Зокрема, кір може спричинити запалення середнього вуха (отит), запалення дихальних шляхів (бронхіт), пневмонію, діарею, енцефаліт, і навіть призвести до смерті. Кір – одне з найбільш заразних захворювань, відомих у світі, яке швидко поширюється. 9 із 10 людей, з якими контактувала інфікована людина, теж захворіють, якщо вони не були щеплені. Якщо говорити про симптоми, то першою ознакою кору, зазвичай, є значне підвищення температури, яке настає приблизно через 10-12 днів після інфікування і триває

від 4 до 7 днів. На цій початковій стадії можуть з'являтися нежить, кашель, почервоніння очей і сльозотеча, а також дрібні білі плями на внутрішній поверхні щік. Через декілька днів з'являється висип, як правило, спочатку на обличчі та верхній частині шиї. Приблизно через 3 дні висип поширюється по всьому тілу, з'являється на руках і ногах. Він тримається 5-6 днів і потім зникає. В середньому, висип з'являється через 14 днів (від 7 до 18 днів) після впливу вірусу. Вірус кору надзвичайно заразний, він швидко передається від хворої людини до здорової повітряно-крапельним шляхом, тобто під час вдихання найдрібніших крапель слизу, які потрапили в повітря при чханні, кашлі або розмові хворого. Вірус кору може жити в повітрі та на поверхнях до двох годин після того, як хвора людина залишила приміщення. То ж чи варто ризикувати?

Якщо ви або ваша дитина не хворіли на кір і не були щеплені, ви під загрозою захворювання. У дорослих кір зазвичай має набагато тяжчий перебіг. То ж зверніться до педіатра або до сімейного лікаря, якому ви довіряєте, та зробить щеплення. Захистіть своїх дітей і себе. Будьте відповідальними за здоров'я і життя своєї сім'ї. І будьте здорові!

Лариса ГЕТЬМАН, заступник генерального директора з нагляду за інфекційними хворобами Центру громадського здоров'я МОЗ України, спеціально для УП.Життя.

«Українська правда», 16 січня 2018 року.

(У скороченому вигляді. Повністю читайте за посиланням <http://life.pravda.com.ua/lumns/2018/01/16/228479/>

В Законі України «Про суспільне телебачення і радіомовлення України» в першій же статті записано: «З метою задоволення інформаційних потреб суспільства, залучення громадян до обговорення та вирішення найважливіших соціально-політичних питань, забезпечення національного діалогу, сприяння формуванню громадянського суспільства створюється Суспільне телебачення і радіомовлення України». Та чи справді його організатори пішли тим шляхом, аби досягти поставленої мети, наприклад, у нашому регіоні, в Кривому Розі? Чи, можливо, все «зрежисовано» таким чином, щоб у результаті жорсткого відбору, образно кажучи, доброякісне зерно, випробуване на життєздатність у дуже складних умовах існування, замінити на модернізовану й осучаснену оболонку, а загублену при цьому справу називати якимось там своїм досягненням?

В І Й Н А ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ - ЩЕ НИЩЕННЯ СУСПІЛЬНОГО МОВЛЕННЯ ІЗ САМОГО ПОЧАТКУ ЙОГО РОЗБУДОВИ

**КОЛИ ЗРУЙНУВАТИ, А ПОТІМ –
ПОЧАТИ З ДАХУ ХАТУ БУДУВАТИ...**

Журналіст має інформувати про все, що відбувається навколо, пропускаючи побачене й почуте через своє серце, маючи при цьому цілком усвідомлювану громадянську позицію і відчуваючи себе частиною народу, на благо якого він працює. Такі в мене виробились переконання за десятиліття роботи в журналістиці, починаючи з далекого від сьогодні 1979-го, коли я пішов працювати на радіо комбінату «Криворіжсталь». Саме в цьому, на мій погляд, – корінь професії. Бо коли із чогось іншого зростає журналіст, то виростає в результаті або жадібний до слави піарник, або чистий заробітчанин, для якого найголовніше – це гроші і тільки гроші, або ж – бездуховний мімікроб-притосованець, який все життя мімікруватиме під чийсь думки та модні на той чи інший час гасла й течії, так і не навчившись мислити самостійно. А тому, маючи таку позицію, я був глибоко вражений тим, що ані муніципальна ТРК «Рудана», ані підконтрольний місцевій владі «Червоний гірник» (майже протягом двох місяців поспіль!) не поінформували криворіжців про Євромайдан, який відбувався в Кривому Розі з 22 листопада 2013-го року. Не на багато кращою тоді виглядала в цьому відношенні й державна ТРК «Криворіжжя». Але з початком трансформації структури цієї ТРК в інше утворення (в підрозділ Суспільного мовлення) місцеві лжереформатори діють таким чином, що їхні дії можна кваліфікувати як неоголошену війну проти журналістів та інших фахівців телерадіоорганізації. До того ж, вони обрали такий спосіб її ведення, аби продемонструвати всім, що вони тут ніби «ні прі чьом» і стверджують всією своєю поведінкою: «Нас тут нет, ані самі плахіє».

Та спостерігаючи за всім цим, я змушений також висловити і своє припущення щодо дій організаторів Суспільного мовлення з Києва. Враження те, що їх абсолютно не цікавить те, які процеси відбувалися в цьому колективі до початку реорганізації, які пріоритети тоді обирало керівництво ТРК «Криворіжжя» в своїй діяльності і на що спиралась його кадрова політика. Та й перевірка перед початком реорганізації тут, швидше за все, або взагалі не проводилась, або ж була здійснена поверхово, формально.

Тому я маю зізнатися в тому, що ця телерадіоорганізація для мене – не чужа, бо свого часу (в 1992-1993-му і в 1995-2001-му роках) я там працював і, при цьому досить активно виявляв свою позицію і сьогодні я продовжую спостерігати за тим, що там діється. З цієї причини вважаю, що і криворіжцям, і читачам з інших міст Дніпропетровщини краще, все ж мабуть, знати, що там діялось, аби уявити, що може статися далі (**образ того, що може насправді статися із новоствореним Суспільним мовленням, продемонстровано на світліні на 1-й сторінці газети, бо воно може стати таким собі «спільним між олігархами» або поіншому «спільноолігархічним»**).

А справа в тому, що там панувала тоді (і я стверджую, що панує й сьогодні) адміністративно-командна система управління. А значить говорити щось про якусь там свободу вибору чи дій без цілковитої згоди з начальством, – це просто чистої води фантастика. Бо там в основі інше: «своїм – дозволено все, а ворогам і незгодним – закон». Тож, бачачи це все, я в 1997-му, 2000-му і в 2001-му роках (перебуваючи на посаді редактора радіомовлення) провів одна за одною три протестні акції голодування з вимогами до адміністрації телерадіоорганізації. В результаті виконання тих вимог нарешті

був підписаний перший колективний договір між адміністрацією і профспілкою, було прийнято й вивішено (щоб всі бачили і знали) правила внутрішнього трудового розпорядку, почали архівувати радіопередачі й практикувати проведення деяких радіопередач у прямому ефірі, замінили на вхідних дверях табличку зі ще радянською символікою на – незалежної України (і це вже аж у 2001-му році!) та виконали ще деякі вимоги. Але після третього голодування їм все ж вдалося випхати мене з роботи. І ось після того значно розширився майданчик для розправи над іншими, які теж були не згодними з політикою керівництва. В результаті частину фахівців звільнили і лише одиницям з них (причому – з величезними труднощами) вдалося повернутися на свої посади. А тому керівна машина адміністративно-командного стибу почала діяти значно впевненіше і з часом уже не особливо переймалася тим, що на різні посади призначалися фахівці без відкрито проведеної атестації, а визначальним при цьому було головним чином лише бажання керівництва. І ось тепер, у 2017-2018-му, ніби само собою вийшло так, що пріоритет вибору для роботи на нових посадах під час переходу в статус місцевого підрозділу Суспільного мовлення України отримали ті з числа журналістів, звукорежисерів, операторів та інших фахівців, які були насамперед дуже слухняними по відношенню до свого начальства й готовими виконати будь-яку його забаганку. А ось ті, які вміли самостійно мислити, мали свою позицію, але все ж таки завдяки надзусиллям якось збереглися в колективі, опинилися на найнижчих посадах, бо з волі керівництва їхнє просування службовою драбиною вгору не відбувалося (навіть протягом десятиліть!).

Тож з огляду на це, організаторам Суспільного мовлення варто замислитися над тим, кому ж вони доручили проводити кадрову роботу на місцях з метою визначення, хто ж має залишитися й продовжувати роботу, а кого треба викинути, не звернувши увагу, ким він був по відношенню до керівництва, чи є можливість у тієї людини десь працювати та чи зможе вона після цього взагалі вижити в сьогочасних надскладних умовах існування. А значить важливо не просто без кінця інформувати на сайтах та у Фейсбуці про свої креативні ідеї та задуми, а подивитися й уважно проаналізувати, хто їх буде здійснювати. Тобто не варто починати будувати Суспільне з даху, а варто спочатку поглянути й оцінити, чи здатний старий фундамент адміністративно-командної машини витримати запропоновані новачці, чи, може, він просто в один з моментів змете їх безжалюдно разом з їхніми авторами і творцями?

**ЯКЩО ВІЛЬНИХ КАРАЮТЬ,
А ШАНУЮТЬ САМОВПЕВНЕНИХ
ПРИТΟΣУВАНЦІВ...**

Я впевнений у тому, що нині то там, то тут в Україні (в регіонах і на рівні окремих міст) відбувається розправа над доброчесними професіоналами (в першу чергу, – з числа журналістів). Звичайно ж, у кожного – своя історія, але я вибрав, на мій погляд, найяскравішу, бо вона справді показова.

Олена МАКОВІЙ, яка має вищу освіту філолога, підтверджену дипломом з відзнакою, прийшла працювати в ТРК «Криворіжжя» ще з 1994-го року і серед журналістів цього колективу працює найдовше. Вже після кількох років роботи її передачі «Від серця до серця», «Театральний серпантин», «Освітанонок» та інші приваблювали радіослухачів. Було навіть таке (і це відбувалося на моїх очах), коли

після її передач (а вони звучали виключно в записі) їй телефонували численні радіослухачі й вели з журналісткою розмови (іноді дзвінки ці надходили навіть протягом години-півтори), висловлюючи свої думки й засипаючи її запитаннями. Крім того, вона неодноразово організувала й проводила радіоконкурси «Валентин плюс Валентина», «Подарунок для коханої» та інші. При цьому залучала до їх проведення місцевих спонсорів, а тому під час підбиття підсумків переможці отримували справді добрі призи (а не якісь там паперові дипломчики).

Однак (як я уже підкреслював) адміністративно-командній системі потрібні завжди не вільні, не креативні і самостійно мислячі журналісти, а слухняні виконавці волі начальства. Тому вона однією з перших і потрапила під розправу й двічі (протягом 2005-2007-го років) була звільнена з роботи після цілої низки стягнень, які їй інкримінувала місцева дирекція. Але (і для того керівництва це було справді дивом небаченим) вона двічі (після рішення апеляційного суду в першому випадку і Верховного – в другому) поверталася на роботу. Це відбулося насамперед завдяки грамотно побудованому захисту, що спирався виключно на факти, який здійснювали спочатку народний депутат України першого скликання, голова правління Криворізького міського об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА Микола КОРОБКО, а потім – чудовий адвокат і активіст українського громадянського суспільства (а зовсім у недавньому минулому – учасник російсько-української війни на Сході України) Павло ГОЛІВЕР. Але лихо крилося в тому, що після її повернення лише генеральний директор (та й то далеко не одразу) був відправлений (але як належить не покараний) на пенсію, а майже всі інші, які брали участь у розправі над журналісткою (і навіть давали свідчення проти неї в судах), залишилися на своїх постах і згодом навіть просунулися вгору службовою драбиною та регулярно на професійне свято отримували грамоти від міської влади. Тому-то Олена МАКОВІЙ (попри те, що вона працює в телерадіоорганізації вже 24-й рік поспіль і довела в судах неправомірність висунутих проти неї звинувачень) залишилася перед реорганізацією ТРК в місцевий підрозділ Суспільного мовлення України на посаді рядового редактора, а майже всі інші (навіть і ті, що й року тут не працювали) – на посадах старших редакторів, головних та ще вище на службовій драбині. До того ж, на відміну від всіх інших, її передачі постійно не надсилались керівництвом на різного роду конкурси по лінії Держкомтелерадіо, жодного разу їй не було запропоновано перенавчитись із метою підвищення кваліфікації, а до передач у прямому ефірі її допустили аж на 15-му році роботи (в 2009-му), та й то після того, що вона вже готова була оголосити протестне голодування. Навпаки: її майже в останню чергу, коли викликали інших (після фактично цілого місяця очікування) викликали в кабінет виконуючого обов'язки менеджера телерадіоорганізації Івана ГАЛАМАСЮКА і вручили для підпису повідомлення, в якому, зокрема, йшла мова про те, що її посаду скорочено, а пропонувалось прийняти пропозицію працювати **тимчасово (бо «на період відсутності основного працівника... по 19.06.2018» на посаду «ведучого творчо-виробничого об'єднання «Бюро телерадіонови»**). А з великим списком інших посад їй належним чином так і не вдалось ознайомитись, бо поряд з нею було ще там п'ять чоловік (разом із Іваном ГАЛАМАСЮКОМ та головним бухгалтером Ганною СТОР-

ЧАЙ), які «стояли над душою», але вона в тому списку так і не знайшла посад, які б стосувалися роботи в Кривому Розі, а не десь інде (від Донбасу до Львова), бо в інших містах, без житла, зрозуміло, що не можна працювати. До того ж, у неї тут сім'я і двоє хворих батьків-пенсіонерів, які потребують нагляду. Тобто їй відверто показали на вихідні двері. І отримавши у письмовій формі такий ВИБІР БЕЗ ВИБОРУ, Олена МАКОВІЙ у кількох вільних для запису рядках написала: «Не згодна зі звільненням, бо до мене упереджено ставилися. Вимушена тимчасово прийняти пропозицію, але прошу повідомляти мені про нові посади, які будуть з'являтися у штатному розписі у системі суспільного мовлення». При цьому важливо підкреслити, що із тих п'яти чоловік, які були під час цього останнього акту розправи присутніми, троє – з числа тих, що працювали під час її попередніх звільнень з роботи й брали участь (щонайменше) в мобінгу проти журналістки (включно із головою профкому Віктором МОГУРОВИМ, який не пішов на захист Олени МАКОВІЙ під час її попередніх двох звільнень, а тому вона й вийшла із профспілки ще в 2005-му році).

**ТАК БУДЕ ПАНУВАТИ ЖИТТЄДАЙНЕ
СОНЦЕ ДЛЯ ТВОРЧОСТІ
ЧИ ЗАПАНУЄ ВБИВЧИЙ ДЛЯ
ТВОРЧОСТІ ХОЛОД НАКАЗІВ?**

Тож, виходить, самостійно мислячі й креативні журналісти (якщо спиратися на такі дії нинішнього тимчасового керівництва телерадіоорганізації в Кривому Розі) Суспільному мовленню України не потрібні? Бо це ж керівництво діє саме від імені Суспільного, вчинивши, посеред іншого, й коротко виписану вище розправу. Значить, йому потрібні покірні виконавці, які дуже швидко змінюють свою думку в залежності від бажань начальства, бо найголовніше для таких претендентів-кандидатів – впевнено діяти і всміхатися назустріч своєму керівництву? Та у мене щодо цього – своя думка, вистраждана протягом багатьох років роботи, а потім – безрезультатного протягом цілих років (а не якихось місяців) перебування на обліку в центрах зайнятості Кривого Розу.

Я глибоко переконаний у тому, що важливо керуватися насамперед принципами доброчесності й професійності, багато разів тим чи іншим кандидатом підтвердженими під час роботи. Але (ні в якому разі) – кількість нагород і грамот від місцевих влад, бо такі «особини» швидко швидко приростуть до крісел нових посад і почнуть розганяти «некваліфікованих» та «неслухняних», а підсвідомо – діяти на захист своєї «корони» (і особливо ті з них, які мали вже такий досвід «впливу» на попередньому місці роботи).

А там, де місцева влада діє в інтересах олігархів (як це відбувається, наприклад, у Кривому Розі), це надважливо враховувати. Бо сонце свободи сприяє творчості, росту всього живого, а холод наказів і заборон із бажанням будь-що вивидитися над своїми підлеглими й командувати ними за своїм бажанням призводить лише до спротиву вільних громадян, які все це добре розуміють і бачать, що може бути далі: новий Майдан, замість «Беркуту» – вже інші силові структури, чорний дим від шин, розстріли... Але ж іде російсько-українська війна, панове... Вже майже чотири роки. Тож навіщо нищити-вбивати творчість і спиратися на пихатих і нерозумних керівників, які можуть дуже швидко добре замислену живу справу загубити і цим самим підіграти нашому ворогу лютому?

Сергій ЗІНЧЕНКО

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

сестра Лідія. Через два місяці батько винаймає квартиру, в якій перший час спали на підлозі. Стали просити у начальства кімнатку в підвалі гуртожитку, де колись була кочегарка. Але управитель рудника сказав, що кімната не відповідає санітарним нормам, що житла і в найближчий час не буде. Після народження в 1929 році другої дочки, Любові, батько з дітьми на руках зайшов до того ж керівника у кабінет і, поклавши двох горлаючих малят йому на стіл, вийшов зі словами: «Мені немає куди дівати дітей, я їх залишаю вам». Тоді високе начальство змилостивилось і дозволило жити в підвалі (16 сходинок вниз) не більше двох місяців. Але ці два місяці розтяглися на чотири роки.

Останнім часом мене часто відвідує бажання побачити вулицю мого дитинства, де стоїть простенький, схожий на іграшковий, будиночок. У його вікна стукотять гілки абрикосових дерев, які так полюбляв батько, а город наш, що колись простирався до самої річки і виходив до самого висячого мосту,

ніж післявоєнний голод 1947 року. Як вдалося нашій сім'ї пережити страшні репресивні 30-ті роки, до цього часу залишається загадкою. Батька викликали декілька разів в НКВС, але все проходило без якихось наслідків. Засланець вів тихе, непомітне життя обивателя, стурбованого тим, як прогудувати сім'ю, вислужитися на роботі. Задовго до якогось радянського свята на воротах нашого двору майорів червоний прапор – це батько поспішає засвідчити свою лояльність радянській владі, що завжди було предметом насмішок і жартів у сім'ї. Але батько був незворушний: «Багато ви розумієте...».

Не дивлячись на те, що пройшло стільки років, стала слабшати пам'ять, окремі епізоди дитинства яскраво постають перед очима моїх старших сестер, а тепла хвиля любові і приязні до батька підкочує до серця. Мене тоді ще не було на світі. Але з розповідей сестер я уявляю його тодішнього: ще молодий, красивий, з ласкавими мигдалевидними очима приходив він з

ного року повинен був постачати армії вирощених коней. «Яким щастям були ці поїздки!», - згадувала Ліда, - «Ти лежиш на дні воза обличчям до неба, над тобою пропливають то хмарини, то гілля дерев, сонце сліпить очі, і ласкавий легкий вітерець овіває тобі обличчя». Батько сидить кучером, підклавши під себе що-небудь із старої одежі, а попереду, прив'язані до брички, біжать молоді лошади. Не дивлячись на дитячий вік, сестри розуміли всю державну важливість того, що відбувається. Якщо до зведення власного будиночка сестри гаiali час у брудному шахтному дворі із зеленою водою в канавах, серед руди й пиляки біля естакади з вагонетками, то тепер, прокинувшись уранці, дівчатка бігли до річки. Туди виходив наш огорог. Берег манив яскравими барвами, свіже повітря п'янило, і їх уже чекала галаслива юрба дітвори із сусідніх дворів. Але не завжди життя малечі було суцільним святом. Люба, яка любила бешкетувати і на рівних билася з найзухвалішими хлопчачками, іноді і досадивши батькові, бувала по-

Алма РОМАНЕНКО

Від катівень Луб'янки до життя в криворізькому засланні

(Із історії однієї родини)

І всі вони з вдячністю згадували, як у тяжкий для них час батько (якого вони називали «дядя Вася»), ніколи не відмовляв їм в допомозі чи то грошима, чи то житлом, хоч це спричиняло йому багато незручностей. Отже, батько з надією на краще життя разом із дружиною їдуть до Кривого Рогу. Було це в 1927 році. Але радість зустрічі з рідними відразу померкла від того, якими виявилися умови їхнього майбутнього життя на новому місці. Шахтний гуртожиток називався казармою, яка являла собою барак, а в ньому одна довга кімната з двадцятьма ліжками. Посередині один стіл на всіх, тут же у кутку плита, теж одна на всіх, на якій по черзі варили їжу. Тут же прали і сушили білизну. Парового опалення не було тоді, тепло подавала кочегарка, що знаходилася у підвалі. На довершення всього – постійний гамір і рух; одні шахтарі приходили зі зміни, а інші йшли на роботу. Лазень і пралень тоді не було на шахтах. Звичайно, від усього побаченого мама ледве не зомліла, і тут же було вирішено їхати назад, до Катеринослава. Але не тут-то було: батько вже потрапив у поле зору енкаведистів, які вжахнулися: як могло таке трапитися, що політичний засланець жив у обласному центрі та ще й працював у міліції?! Його, звичайно, нікуди більше не пустили. Віднині він повинен був щотижня відмічатися в органах НКВС у Кривому Розі. Працювати йому призначили вантажником на залізницю, потім теслею. І слабосилому й тендітному батькові спочатку допомагала мати.

Батьки ситцевою завісою відгородили в казармі свій куток, де стояли ліжко і тумбочка, чим і покладали початок сімейному гуртожитку. З цього часу шахтарі, які заводили сім'ї, відгороджувалися ширмами, створюючи своєрідні домашні вогнища. Дехто з батькових родичів встигли знайти собі супутницю життя, і жили хто де, а в гуртожитку, в основному, жили приїжджі з Росії заробітчани. Скоро гуртожиток наповнився дитячим криком, жіночими голосами і запахом пелюшок. Що дуже дивно, але, згадуючи ті важкі часи, мама говорила про взаємотерпимість і взаємовиручку людей, що населяли казарму. А сімейні пари, що пройшли через це пекло, підтримували дружні стосунки до глибокої старості.

У 1928 році народилася моя старша

вже давно забудованій хатами, що створюють нову вулицю. Цей будиночок по вулиці Паризької комуни був першим пристанищем моїх батьків після поневірянь по казармах і підвалах. Хатинку побудував мій батько, на той час він вже працював на кінному дворі, який належав шахті (тоді в шахтах коней використовували як тяглову силу). Начальство дозволило йому користуватися земельною ділянкою біля кінного двору як підсобним господарством, а залишками фуражу годувати свою корову. Життя нашого сімейства налагодилося.

За спогадами рідних, передвоєнні роки були благополучними для нашої сім'ї: жили хоч і в невеликому, але достатку, батька на роботі цінували. На той час він працював уже на рудниковому кінному дворі старшим конюхом. На відміну від шахтного кінного двору, функції рудникового кінного двору були значно ширшими: він забезпечував транспортні потреби управління рудника та підпорядкованого йому житлового масиву.

Мама вела домашнє господарство: тримали корову, гусей (благо, поруч була річка), курей. Великий город, фруктової дерева вимагали догляду і були значною підтримкою в кошторисі сім'ї. Іноді мамі доводилося і підробляти то комендантом в гуртожитку, то комірником шахти. Тому страшний голод 1933 року сім'я пережила легше,

роботи. Назустріч біжать двійко дівчаток, радісно обіймають його. Що подарувати їм? Ну, звичайно ж, обіцянку про поїздку в «город» (так називали та й зараз називають центр міста всі ті, хто живе на рудниках). У неділю рано вранці сестри з батьком ішли на станцію Вечірній Кут і звідти в товарних вагонах з лавками можна було доїхати до станції Карнаватка, а потім берегом річки пішки дійти до базару. Тут, вже за заведеним ритуалом, купувався «малаяс» (патока цукрового буряка), який тут же з насолодою з'їдався. На базарній площі містився звіринець з удавами і слонами, мавпами і всілякими екзотичними птахами. Оглянувши його, сімейство прямувало в крамничку з товарами за зниженими цінами. Батько, що не надто багато мав грошей, великодушно промовляв: «Вибірайте, що захочете!». На одній із сімейних фотокарток зображені Люба в коричневій солом'яній капелюшці з полями і Ліда в карнавальному костюмі, купленими в одну з таких поїздок.

Донизу від базару вела вулиця Жовтнева, по якій ішли до вареничної. Сідали за стіл і замовляли великі блюда вареників або пельменів, після поїдання яких наставало урочисте завершення дійства – знищення в павільйоні на центральній вулиці здоровенних порцій морозива.

Запам'яталися сестрам і поїздки «в город» на бричці. Тоді кінний двір кож-

карана. Пустунку батько намагався закрити в погребі, а вона кричала не своїм голосом: «Все одно в міліцію заявлю!».

Їй як відмінниця у навчанні одного разу було доручено в школі рознести записки батькам невстигаючих учнів (а це були всі хлопчачки). Це завдання сестра виконала з великою старанністю, за що на неї чекала страшна участь донощиці. Про змову хлопців якимсь чином дізнався батько і, в свою чергу, влаштував засідку на месників. Яким же було його здивування, коли він, не встигнувши опам'ятатися, побачив розгромлених «в пух і прах» змовників, які з ревом тікали від його дитяти. Не зважаючи на впертий характер сестри, батько дуже любив її і завжди повторював, що, якби йому довелося виїхати на батьківщину, то він взяв би лише її з собою. У тяжкі роки окупації, коли сім'я залишилася без годувальника (батька і старшу сестру Ліду забрали до Німеччини), Люба, можна сказати, врятувала від голодної смерті маму і мене. Вона ночами з візком і мішками відправлялася у вже промерзлі поля збирати овочі, ризикуючи при цьому життям, так як німецький патруль обстрілював об'єкти, які підозріло рухались, а після відступу наших військ були випадки підризу людей на мінах. Вона продавала або міняла добуте на хліб та інші продукти. Коли їсти було нічого, Люба діставала із скрині що-небудь із старого одягу і, майстерно перешивши або скомбінувавши його, несла на базар. Така практика пригодилася їй у перші роки Горбачовської перебудови, коли з'явилися кооперативи і початки ринкової економіки: вона стала однією з перших «бізнесвумен». А тоді їй було всього 14 років. І довгі роки вона була покровителькою, годувальницею, помічницею за всіх негараздів, паличково-виручалочкою для всіх своїх родичів.

На світлинах: (на 1-й сторінці) - Абдурасул Махомадьярович Мадьяров з наймолодшою дочкою Алмою, Кривий Ріг, 1948 рік; (на 4-й сторінці) - (вгорі) - Сеїд Абдуллахан, останній хан Кунградської династії, Кривий Ріг, 1930 рік, (в центрі) - сестри Мадьярови в колі шкільних друзів: Люба на руках учительки, Ліда – біля правого плеча Кривий Ріг, 1938 рік.

(Далі буде).

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник-ГО "Криворізьке міське правозахисне товариство".
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 — 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО,
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРЮКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовка.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом КП «Криворізька друкарня» Криворізької міської ради 50050, м. Кривий Ріг, пр. Металургів, 28, тел. 90-63-35.
Обсяг - 1 друкований аркуш. Наклад - 1000 примірників. Замовлення № 100.